Özgür Yazılım Dünyasında Müzik Uygulamaları

Mehmet Okonşar

Başında yabancılık çekildi...

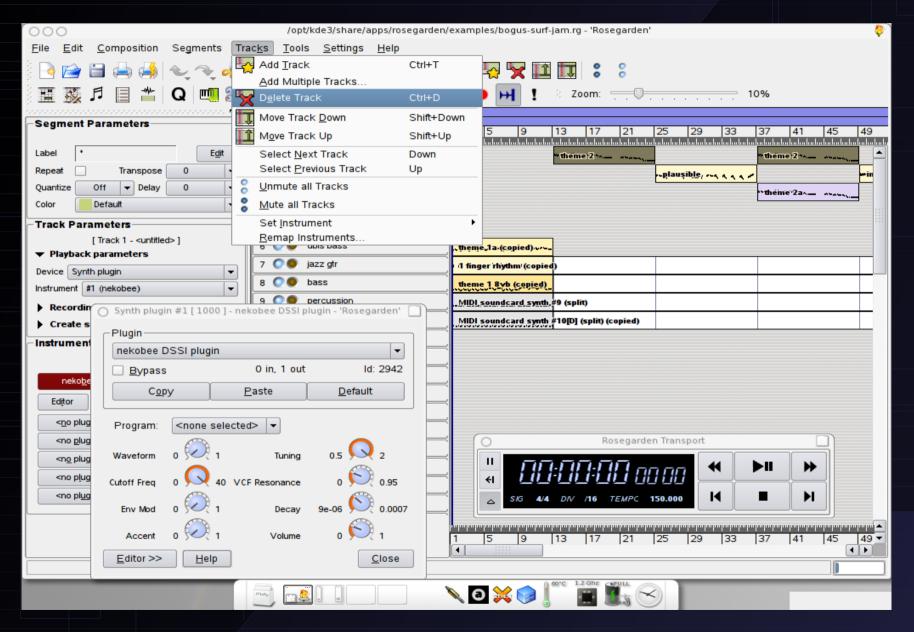
- Çok-kullanıcılı ve çok işlevselli bir işletim sistemi müziğe yabancıdır
- Linux çekirdeğinin yüksek güvenliliği gerçek zamanlı müzik uygulamalarına uygun bir ortam olmamıştır
- Kapalı yazılımların çözümü: direct X ve asio
- Linux çekirdeğinin çoklu ortamlara uygun hazırlanması

Bileşik Çoklu Ortam Linux Sürümleri

(integrated multimedia Linux distributions)

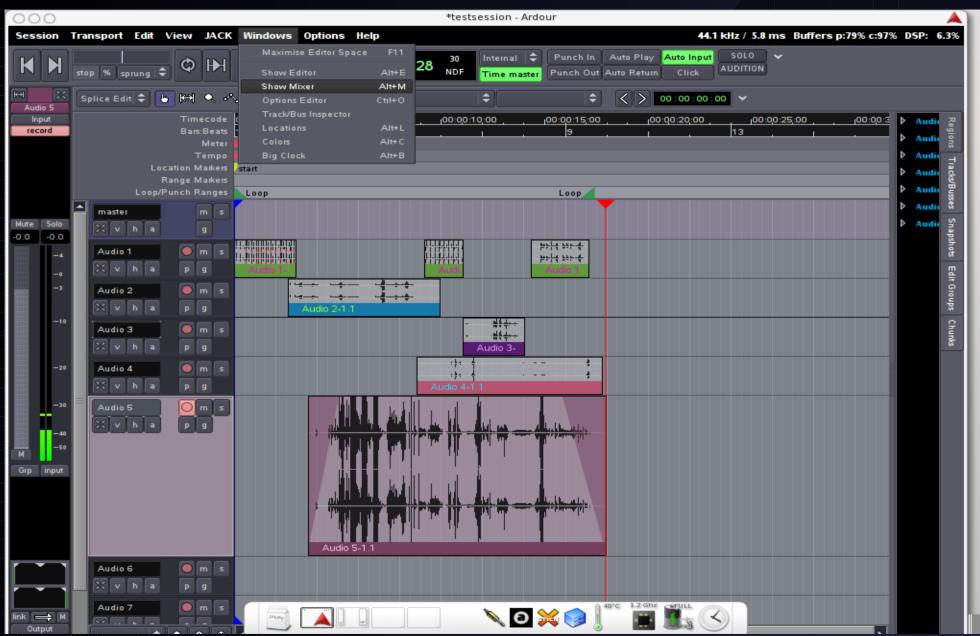
- JackLab Audio Distribution JAD will be fully compatible with the recently released openSUSE 10.2. It will contain a full production environment for media production, primarily music. For this, the JackLab team added a Realtime Kernel version 2.6.19 to have fast audio processing with a latency up to 1.5ms. The default audio system will be based on the the Jack Audio Connection Kit (JACK) which is designed for the needs of musicians and producers and gives a professional audio/midi controlling interface.
- Musix GNU+Linux 1.0r6 / 2.0 Alpha 2 based on Debian GNU/Linux and KNOPPIX.
- Ubuntu Studio
- DeMuDi (Agnula)
- Dynebolic
- 64Studio

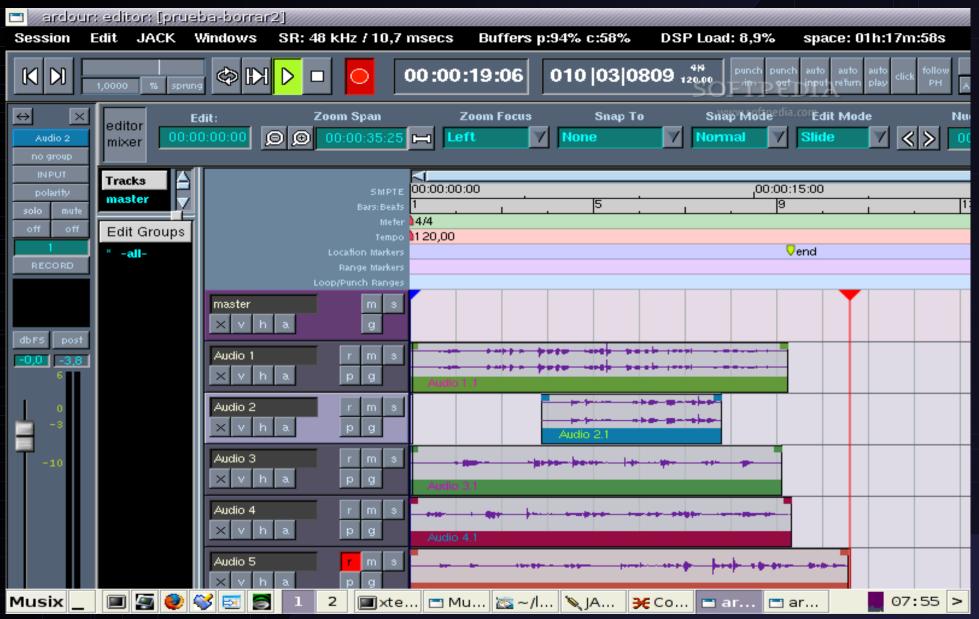
Screenshots are fun...

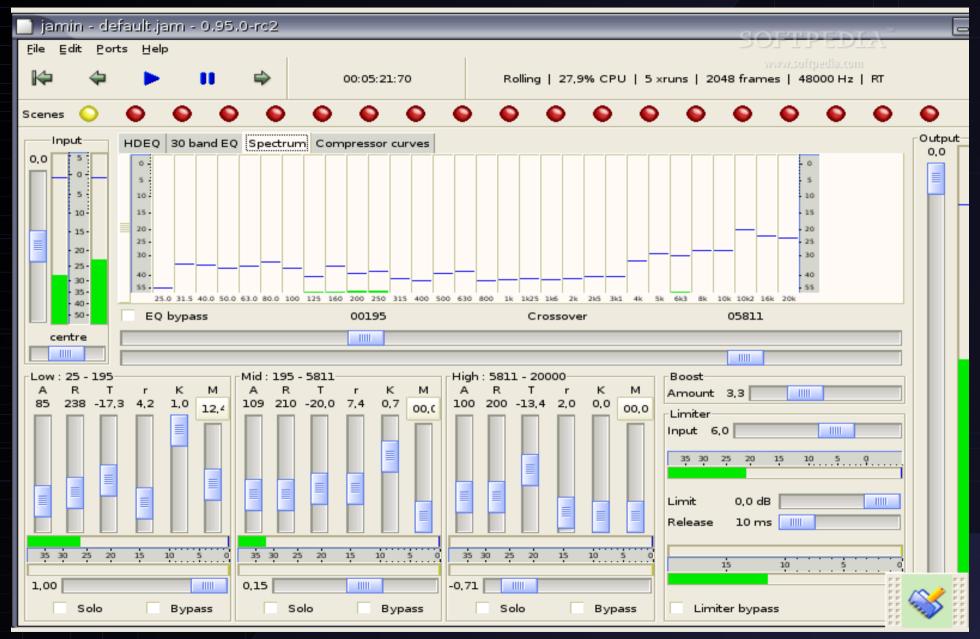

Aynı *Ardour* uygulaması *Musix* dağıtımı içinde

Jamin sequencer-synth bileşimi, Musix içerisinde..

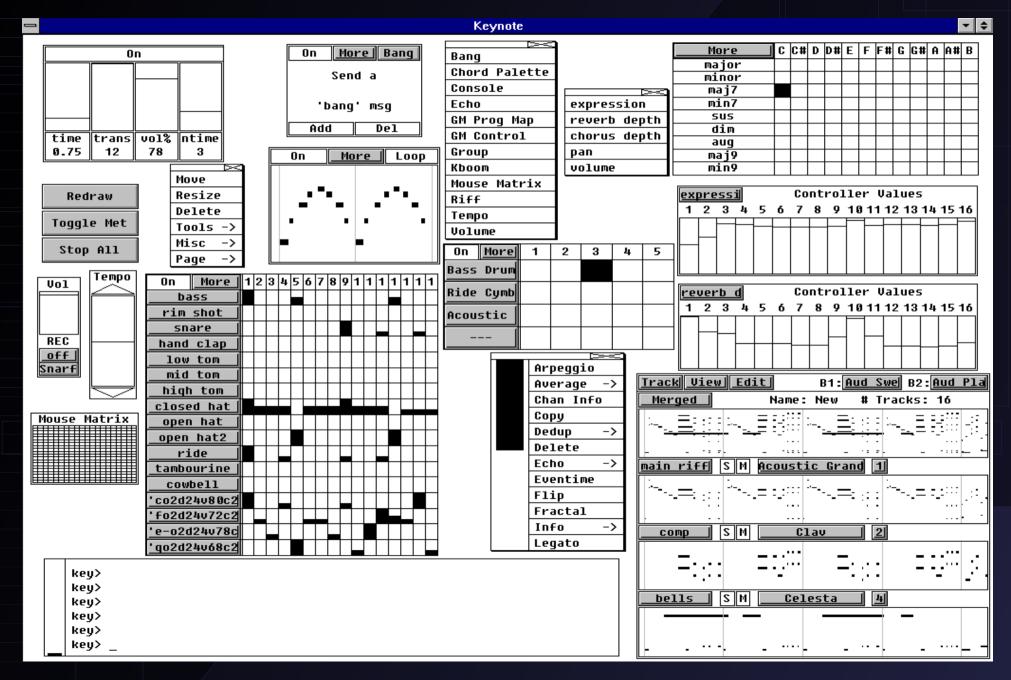
İşlenecek Uygulamalar:

- Keykit : gerçek zamanlı MIDI deneysel ortam
- Grafik Arayüz mü yoksa düz metin arayüz mü?
- Lilypond : nota yazımı
- Csound : elektronik müzik
- Common Music: algoritmik kompozisyon
- GNU-Emacs'ın bu yazılımlara arayüz olarak kullanılması

KEYKIT

- Temel kavramlar:
  - Gerçek zamanlı deneysel MIDI yaratıcılık ortamı
  - Ekran kullanımı (WindowMaker tarzında..)
  - Programlama dili
  - Sistemin içinde *Tools* ve kompozisyon ortamı geliştirilmesi:
  - *GeoMaestro* sistemi

Keykit —

http://nosuch.com/tjt/

Tim Thompson

MUSIC

Prototypical
Only Takes a Second

Octave++

USENET Tapes
Woodstockhausen

26Mix

PLUM MMML

Radio Free Quasar

SOFTWARE

KeyKit KeyKit Notes

Midifile

Glib

Stevie NthEvent

nosuch.vstutil

HARDWARE

LoopyCam Finger Painting

with Planets
Finger Fresco

Dancing Under the Stars of Lyra Radio Free Quasar

ONLINEWARE

TUNE TOYS

Muse-O-Matic Web Tones

Key Chain

Pieces-O-MIDI

MIDI Mixup

GIF Jam Composer's Quarry

Expresso Fresh Roast

L'A F

Who am I?

I'm a software engineer and artist. I worked at Bell Labs and AT&T for 20 years in New Jersey, and for Network Appliance in Silicon Valley for 9 years. I'm interested in programming languages, algorithmic composition, networked collaboration, atypical controllers, event-driven graphics generation, and realtime video processing. I've been inspired in recent years by something described in this quote by Lamie Fox:

"There is a yet unnamed art movement that may prove to be of some significance, and Burning Man is close to its center. It often manifests itself as circus, ritual, and spectacle. It is a movement away from a dialogue between an individual artist and a sophisticated audience, and towards collaboration amongst a big, wild, free and diverse community. It is a movement away from galleries, schools and other institutions and towards an art produced in and for casual groups of participants, more aixin to clans and tribes, based on aesthetic affinities and bonds of friendship. It is a movement away from static gallery art and formal theater and towards site-specific, time-specific installation and performance. It is a rejection of spoon-fed corporate culture and an affirmation of the homemade, the idiosyncratic, the personal. It is profoundly democratic. It is radically inclusive, it is a difficult challenge, and it is beckoning."

What are people doing here?

In the last week, Tune Toys have been used 1555 generated:

MIDI file

Muse-O-Matic

Tune Toy

... Muse-O-Matic

Muse-O-Matic

Expresso

 Etkileşimli web temelli yazılımlar..

 Görsel ve dokunsal arayüzler..

What have I been doing?

January, 2009

I did a solo performance of visual music at the Luggage Store Gallery in San Francisco as part of the Music by the Eyeful series. I combined my latest two systems, taking the graphical output of Galaxy (a keyboard-driven version of Finger Painting with Planets) and providing it as the video input to LoopyCam. Two projectors showed the output of both systems simultaneously, side-by-side. Everything was driven from my playing on a MIDI keyboard. The performance was recorded - here's the youtube video.

January, 2009

I used a much-enhanced version of my <u>Loop</u> Heinz's new improvisational group <u>thishere</u>. I what it looked like. Note that the loops no lor quadrants. This version had up to 8 loops, ar

Özgür Yazılımda Yaklaşım Farkları

- Grafik Arayüz: İllüzyon?
- Desktop-publishing kandırmacası
- Kelime-işlemcilerde içerik ve tasarım çelişkisi (LaTeX)

Metin (text) Arayüzlerin Üstünlükleri

- Verimlilik (efficiency)
  - Hız
  - Ergonomi
- Yazılım ve donanım bağımsızlığı
  - Her platformda kullanılabilme
  - Donanım performansından bağımsız çalışabilme
- Güvenlilik ve dayanıklılık
  - Data corruption olasılığı yok (gibi)
  - Verilerin kurtarılması kolaylıkları
- Güncellenme ve taşıma kolaylıkları
  - Düz metin her zaman geriye kazanılabilen bir veri tipidir.
  - Sayısal iletişim içerisinde en geçerli veri tipidir
- Kişiselleştirilebilme özellikleri
  - Kullanıcıya özgün ve en yüksek derece verimli bir çalışma ortamının kolaylıkla hazırlanabilmesi

Masaüstü Yayıncılık Aldatmacası, TeX ve LaTex

- Yazarın işi: metnin mantıksal yapısı ve içeriği
- Tipografi ustasının işi: dizgi
- Yazar dizgi ustası değildir...

Masaüstü Yayıncılık Aldatmacasının Müziğe Uygulanması

- Bilgisayar ekranında müzik yazmak...
- Ergonomi sorunları
- Çözünürlük sorunları
- Sayfa düzenindeki olanaksız çözümlerin kullanıcıya dayatılması
- Müzik yazarken "seslendirilmesi"
  - Yazılı ve "sesli" müzik arasındaki temel farklar
  - İçerik ve biçim karmaşası

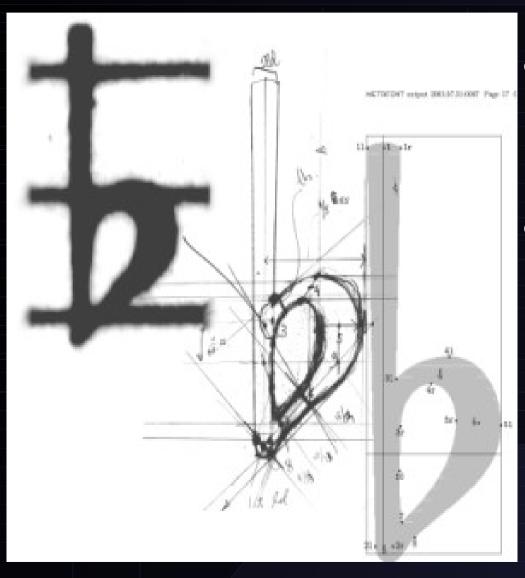
Lilypond ve diğerleri: Finale-Sibelius...

```
\begin[singleline]{lilypond}
  seufzer - \notes &
   dis'8 e'8 }
  \score {
    \notes {
      \seufzer \seufzer
  \end{lilypond}
  \end{minipage}
  \end{tabular}
  \smallskip
  LilyPond has no concept of part-extraction, because there is no
  for such a concept. Music fragments are assigned to identifiers
  music is then either combined into a full orchestral score, or
  is used for creating the separate parts. Parts and scores are
  from the same input, so changes in that input are always applied
 both print-outs.
      report.tex
                  <I> 2:36 0.19
seufzer = \notes {
                                                       Back
  dis'8 e'8 1
                                                       File
\score ( \notes (
  \seufzer \seufzer
```

LilyPond has no concept of part-extraction, because there is no need for such a concept. Music fragments are assigned to iden-

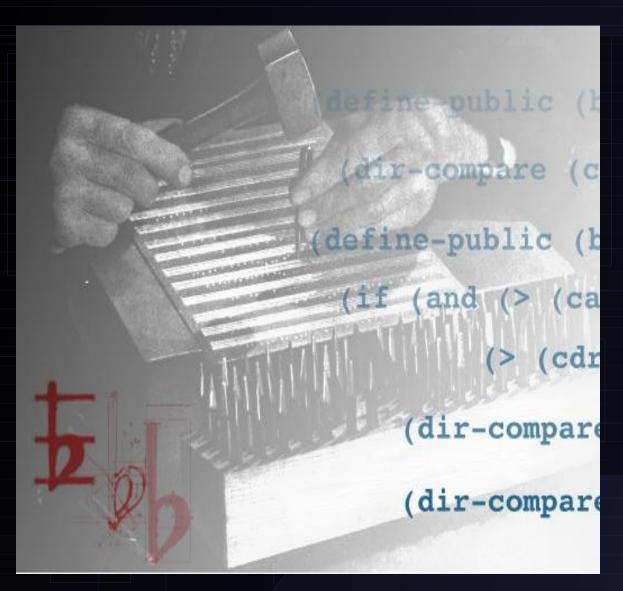
- Müzik dizgisi
- Besteci ve notist (copyist)

Bilgisayar ile Müzik Yazmak?

- Güncel müzik yayınlarının kalitesinin düşüklüğü
- Bu kalitesizliğin müzisyenlere etkileri:
  - nota okuma mesafesi
  - konsantrasyon sürekliliği...
  - "güzel" yazılmış bir belgeyle müzik yapma keyfi..

Bilgisayar ile Nota yazımı

- Eskiden nota nasıl yazılırdı...
- Bilgisayar ortaya çıkınca en oldu?

Karşılaştırma.

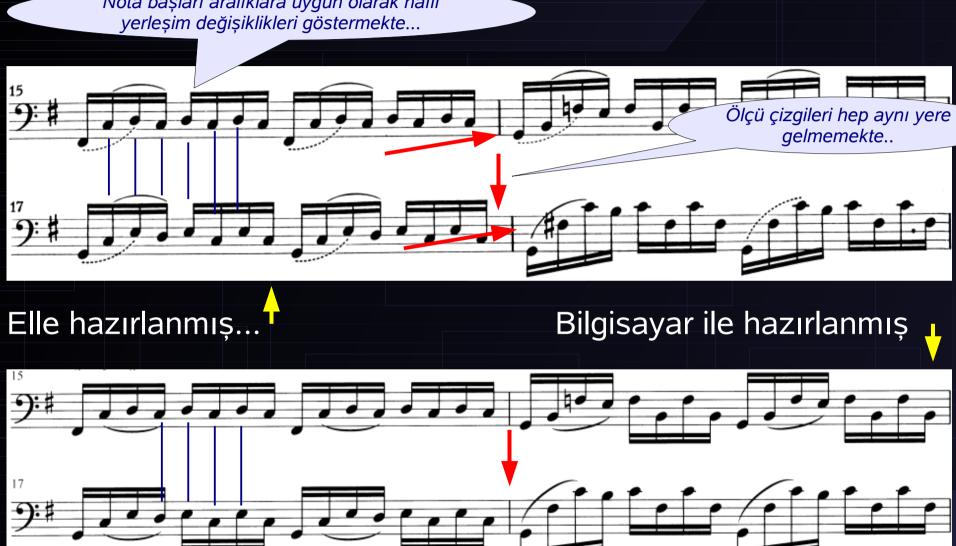
Geleneksel yöntemle yazılımış nota ve bilgisayar ile yazılmış nota:

Yakından bakalım..

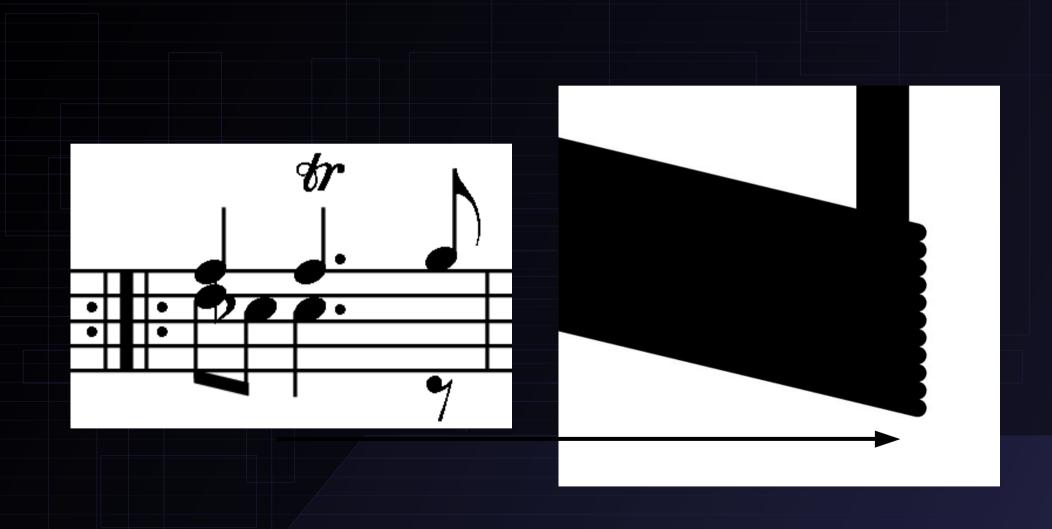
Nota başları aralıklara uygun olarak hafif yerleşim değişiklikleri göstermekte...

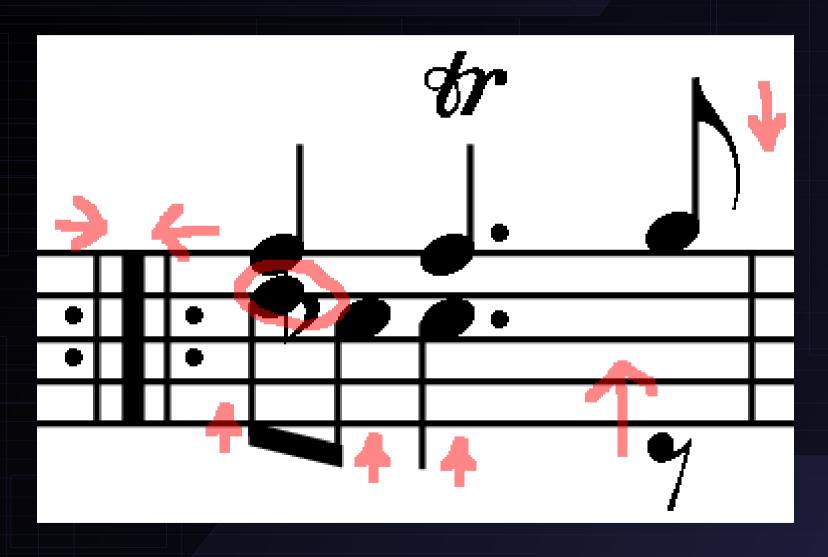
Finale (tm) ... :(nota yazım ve programlama yanlışları ...

Yanlış Yazım Kılavuzu!

700\$'lık Yanlışlar

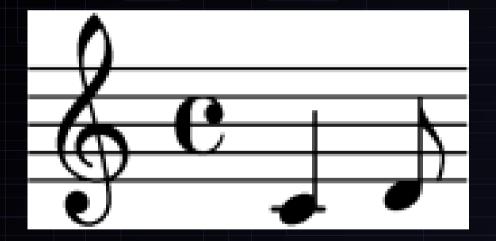

Herşey Ayrıntılarda...
1-bemol ...

LilypondTemel Kavram

- ← { c'4 d'8 }
- 1. form

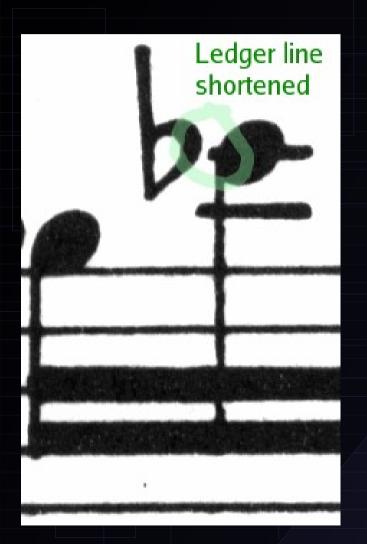

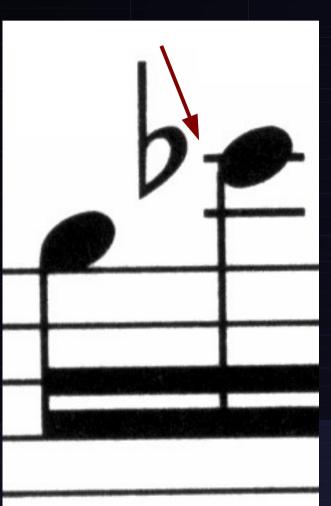
- 2. translation
- 3. content

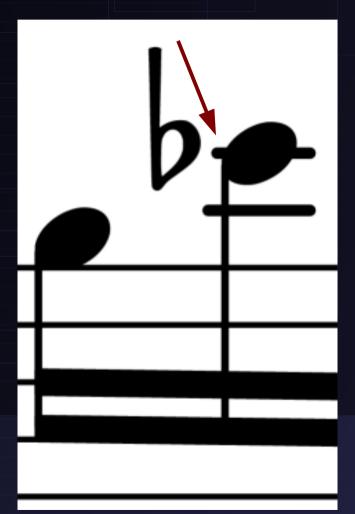
Ayrıntılar.. 2- Aralıklar:

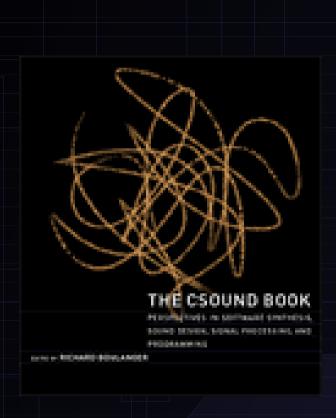
Ayrıntılar 3-Ek çizgiler

Csound Kökten Farklı bir Elektronik Müzik Yaklaşımı

- Düz metin girişi
- Kullanıcı tanımlı parametreler *pfields*
- Gerçek zamanlı ya da rendering
- Donanım ve platform bağımsızlığı
- Ve en önemlisi...

Elektronik Müziğin Temel Sorunu ve Csound

- Bir partitürün aksine, elektronik müzik soyut kavram ve yönergeler şeklinde ifade edilmez, gerçekleştirim sunulur
- Gerçekleştirim (realization) dönemin olanaklarına bağımlı kalır ve güncellenmez
- 50'li yıllarda gerçekleştirilen bir elektronik müzik parçası "eskimiş" duyulur ama 400 yıl önce bestelenmiş bir partitür bugün çalındığı zaman güncellik kazanır?
- Csound buna çözüm sunmaktadır...

Düz Metin Girdisi her Gerçekleştirimde Güncellenir

- En yakın örnek 64bit'e geçiş zamanında olmuştur
- Elektronik müzik Csound ile teknolojik kısıtlamalardan kurtulmuştur

Csound'da Müziğin Metinsel İfadesinin Yararları ve Geleneksel *Partitür*'lerle Kıyaslanması

- Bilgiler analiz edilebilir
- Öğrenim, geliştirme ve güncellenme sağlanır
- Müziğin oluşumu, deneysel yanılmadüzeltme uygulamalarından kurtularak daha kavramsal (conceptual) bir gelişim sağlar

Geleneksel *Partitür* ve Csound Kaynak Kod Kıyaslaması

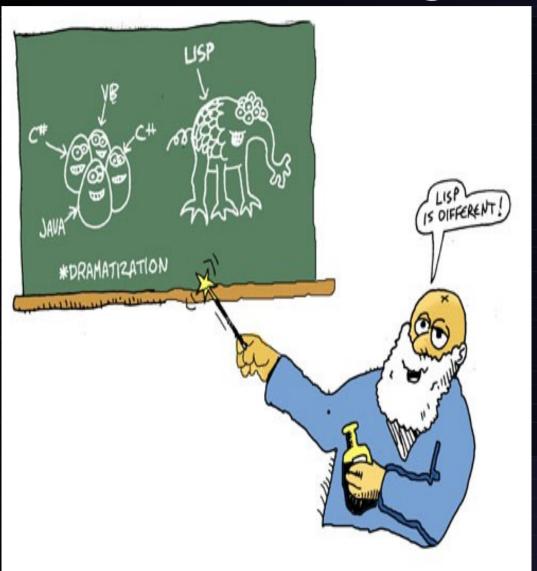
```
= 44100
kr = 4410
ksmps = 10
nchnls = 2
        init
garvb
                 199; Global Reverb
        instr
idur
                р3
irvbtim =
                р4
ihiatn =
                p5
        nreverb garvb, irvbtim, ihiatn
arvb
                     arvb, arvb
        outs
garvb
                 0
        endin
        instr
                143; Chatty Whales;
Modified Etude Patch
idur
                6 g
iamp
                 ampdb(p4)
ifrq1
                 cpspch(p5)
ifrq2
                 cpspch(p6)
itim1
                p7
itim2
                8a
ipnv1
                9
ipnv2
                p10
irvbsnd =
                p11
        linen
                 iamp, .01, idur, .01
kenv
```

Common Music ve Algoritmik Kompozisyon

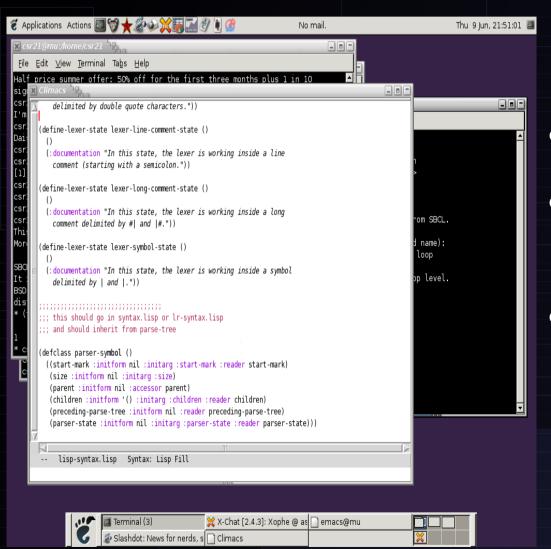
- Bestecilik esasen Algoritmiktir
- Algoritmik Bestecilik Tarihi 15.yy'a dayanır
- Grafik temelli uygulamalar
  - Amiga tabanlı
  - Windoze tabanlı
- Metin tabanlı uygulamaların üstünlükleri

LISP ve Algoritmik Bestecilik

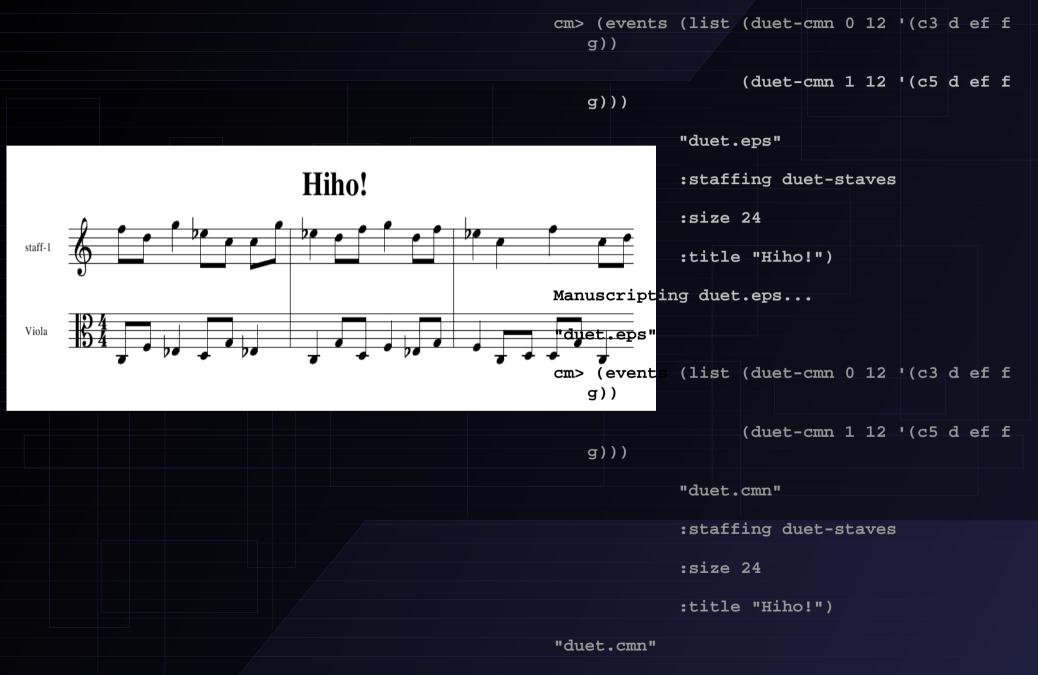
- Bu işe en uygun programlama dili hangisidir?
- Müziğin veri yapısı ve *lisp*
- Kullanım kolaylıkları

Müzikal Verilerin Listeler Şeklinde İfadesi

- '(c e g b c) bir "motif"?
- (:pitch 'c4 :dur 4)property list
- (define pat1 (new cycle :of '(a b c d)))

Common Music Girdi ve Çıktıları

Kaynakça

- http://lilypond.org/
- http://commonmusic.sourceforge.net/
- http://csounds.com/
- http://ccrma.stanford.edu/software/cmn/cmn/cmn.html
- http://www.okonsar.com

mehmet@okonsar.com